

NMa
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Per email: EK-consultation@nmanet.nl

Per post

Utrechtseweg 310
6812 AR Arnhem
Postbus 9042
6800 GD Arnhem
Telefoon 026 - 356 94 44
Fax 026 - 445 13 47
secretariaat@energiened.nl
www.energiened.nl

Uw kenmerk	102669
Ons kenmerk	E 2010-2638
Behandeld door	mr. N.R. Geerts-Zandveld
Telefoon	026 - 356 94 33
E-mail	ngeerts@energiened.nl
Datum	19 januari 2010
Onderwerp	Codewijzigingsvoorstel inzake wetsvoorstel versterking gasmarkt

Geachte mevrouw, heer,

Op 1 december 2009 heeft de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit, verder te noemen de Raad, een codewijzigingsvoorstel inzake het wetsvoorstel versterking gasmarkt gepubliceerd. Het kenmerk van dit codewijzigingsvoorstel is 102669. Hoewel het voorstel als gevolg van het wetgevingsproces mogelijk zal moeten worden aangepast, is het nu reeds ter inzage gelegd met het oog op een zo spoedig mogelijke inwerkingtreding van het besluit. EnergieNed waardeert deze proactieve houding van de Raad in deze kwestie.

Daarnaast ziet EnergieNed echter ook de noodzaak en de mogelijkheid om het codevoorstel te verbeteren. Door middel van deze zienswijze doet EnergieNed daartoe voorstellen.

Algemene punten

Kwalificatie van het balanceringsregime

Uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel blijkt, dat het nieuwe balanceringsregime een eerste stap is op weg naar een meer marktconforme en toekomstbestendige wijze van balanceren. Het voorstel kan naar de mening van EnergieNed op bepaalde punten nog verder verbeterd worden. Zo zou de liquiditeit van de intra-day markt vergroot kunnen worden door een intra-day handelsplatform van de beurs te combineren met de biedladder, zoals is voorgesteld door GTS. In principe is een geïntegreerde intra-day markt, dus inclusief biedladder, beter dan twee gescheiden platformen. Wel is er begrip voor de eis van GTS dat zij 'firm' middelen tot haar beschikking moet hebben. EnergieNed is

van mening dat de NMa moet onderzoeken of de variant van één onbalansmarkt met (bijvoorkeur) één market operator, mogelijk is. Dit zou door één van de partijen georganiseerd kunnen worden.

Toepassing van ERGEG GGP Gasbalancing

EnergieNed stelt vast, dat het doel van de GGP voor gasbalancing van ERGEG is om TSO's en toezichhouders van een leidraad te voorzien bij het ontwikkelen van een (nieuw) balanceringsregime. Alhoewel deze leidraad niet bindend is, stelt het duidelijke criteria aan het ontwerp van een balanceringsregime. Verder stelt het eisen aan de harmonisatie van het balanceringsregime met dat in de omringende landen, gelet op het faciliteren van grensoverschrijdende handel (artikel 1.31). Omdat het voorstel voor het nieuwe balanceringsregime op belangrijke punten afwijkt van dat in de ons omringende landen, verzoekt EnergieNed de Raad om samen met GTS het rapport op te stellen zoals bedoeld in artikel 1.32 van de GGP voor gasbalancing en na consultatie van marktpartijen en publicatie (artikel 1.33) het rapport te betrekken bij de behandeling van het voorstel.

Integratie codes landelijk en regionaal net

In het wetsvoorstel, dat ten grondslag ligt aan het codewijzigingsvoorstel, wordt programmaverantwoordelijkheid gedefinieerd, een begrip uit de Elektriciteitswet. De definitie van Programmaverantwoordelijkheid in de toekomstige gaswet maakt geen onderscheid tussen het landelijke gasnet en de regionale gasnetten. Programmaverantwoordelijkheid bestaat volgens de wet uit een entry-deel en een exit-deel. Het entry-deel loopt vanaf het entry-punt tot aan een virtueel punt. Het exit-deel loopt vanaf het virtuele punt tot aan de aansluiting van de afnemer (exit-punt)

Anders dan bij elektriciteit integreert het codevoorstel de transportvoorwaarden voor de regionale netten nog niet met die voor het landelijke net. Naar de indruk van EnergieNed is daartoe zelfs geen serieuze poging gedaan. EnergieNed acht dit een gemiste kans. Verschillende codes voor onderdelen van het gasnet maakt het voor aangeslotenen lastig. Voor de leveranciers is het lastig om hun klanten de verschillen uit te leggen. Bovendien is het de vraag of het wettelijke begrip programmaverantwoordelijkheid zo wel correct wordt ingevuld in secundaire regelgeving.

De incorrectheid komt pregnant naar voren in artikel 1d Gaswet gecombineerd met artikel 17b Gaswet. In artikel 1d Gaswet wordt het gastransportnet gedefinieerd als één integraal net, landelijk en regionaal. Op grond van artikel 17b Gaswet moet de PV-er in een programma aangeven hoeveel gas aan het gastransportnet wordt onttrokken. Dit is dus onttrekking op aansluitingen. Onttrekking ter plaatse van de overgang tussen landelijk en regionaal net is geen wetsbegrip. Invulling van programmaverantwoordelijkheid zonder de transportvoorwaarden LNB en RNB integraal te bezien lijkt daarom geen optie.

Bij een serieuze poging om de transportvoorwaarden LNB en RNB te integreren had naar de mening van EnergieNed tevens een discussie gevoerd moeten worden over het integrale capaciteitstarief, inclusief landelijke transportkosten.

Bij een poging om dan ook de meetvoorwaarden te integreren zou ongetwijfeld ook een discussie worden gevoerd over de lekkages in de regionale netten. Bij elektriciteit kopen de regionale netbeheerders deze verliezen in en hebben zij daarmee een prikkel om netverliezen te beperken. Bij gas bestaat deze prikkel niet.

Naar het idee van EnergieNed zou de NMa de gezamenlijke netbeheerders de opdracht moeten geven om de codes binnen een aanvaardbare termijn te integreren. Daarbij kunnen de praktijkervaringen onder dit nieuwe systeem worden meegenomen.

Vermijden oneigenlijke risico's voor PV-partij

Het huidige codevoorstel creëert tenminste vier oneigenlijke risico's voor erkende PV-ers:

1. GTS mag beslissen om bij het afroepen van de biedladder biedingen over te slaan. De procedure om tot deze beslissing te komen is niet transparant. Dit betekent een vrijwel onmogelijk in te schatten risico voor een partij die een bieding op de biedladder wil plaatsen.
2. Het huidige codevoorstel legt alleen de nadruk op tijdige stuurinformatie, maar mist de focus op de correctheid van deze informatie. Dit creëert onnodig risico voor het PortfolioOnbalansSignaal (POS) van PV-partijen.
3. PV-ers dragen een gedeelte van het risico van een leveranciersfaillissement vanwege een vangnetregeling. Dit is te rechtvaardigen ingeval van kleinverbruikers en kleine bedrijven, echter de gekozen doelgroep van het vangnet omvat ook zeer grote professionele gasverbruikers. Bovendien wordt te weinig aangesloten bij het bestaande Besluit leveringszekerheid kleinverbruikers.
4. In het huidige codevoorstel zijn de kredietwaardigheidseisen niet duidelijk genoeg beschreven. Deze onduidelijkheid werkt (onterecht) risicoverhogend. Bovendien is het niet duidelijk dat de voorgestelde kredietwaardigheidseisen in lijn zijn met de daadwerkelijke risico's die GTS loopt. EnergieNed is van mening dat een toets noodzakelijk is alvorens het codevoorstel wordt vastgesteld.

EnergieNed stelt voor om de risico's als volgt te mitigeren:

1. Leg in de code vast hoe GTS tot een eventuele beslissing komt om een bieding over te slaan.
2. In het codevoorstel moeten de netbeheerders verantwoordelijkheid krijgen voor de correctheid van de POSSen van PV-partijen.
3. De doelgroep voor de vangnetregeling moet sterk worden beperkt. Daarnaast moeten de niet-kleinverbruikers meeliften met het verdeelmechanisme zoals vastgelegd in het Besluit leveringszekerheid kleinverbruikers, om de afwikkeling operationeel beheersbaar te houden.
4. Wat betreft het vierde risico zijn er dusdanig veel onduidelijkheden, dat een kort advies niet mogelijk is. EnergieNed heeft hier nog steeds een aantal vragen over. Zo is het niet duidelijk op welke wijze de nieuwe exposure berekend zal worden (wat is de rol van de gasprijs in het berekenen van de exposure). Om die reden kan geen inschatting gemaakt worden of de gevraagde zekerheden redelijk zijn.

Voorts ziet EnergieNed het risico van willekeur. De landelijk netbeheerder kan bijvoorbeeld unilateraal een partij in een lagere categorie plaatsen, zonder dat de kredietwaardigheid

verslechterd is; de argumentatie hieromheen is naar de mening van EnergieNed te open geformuleerd (Transportvoorwaarden B.1.3 en B.1.7).

Een ander punt is de aanlevertermijn van financiële zekerheden. De landelijk netbeheerder eist een aanlevertermijn van 1 dag. Een dergelijke aanlevertermijn is in de praktijk niet haalbaar en zou opgetrokken moeten worden naar 3 – 5 werkdagen.

Artikelsgewijs commentaar

Het codewijzigingsvoorstel is uitvoerig besproken binnen het GEN. EnergieNed is verheugd op te merken, dat een deel van de daar aangedragen punten is overgenomen in het thans gepubliceerde codewijzigingsvoorstel. Helaas is een deel van de punten niet of slechts gedeeltelijk overgenomen. Door middel van deze brief brengt EnergieNed een aantal bezwaarpunten bij specifieke artikelen nogmaals naar voren. In de bijlage treft u een artikelsgewijs commentaar aan.

Tot slot

Met het vorenstaande ga ik ervan uit u voldoende geïnformeerd te hebben. EnergieNed verzoekt u met klem alle aangedragen punten mee te nemen bij de overwegingen voorafgaande aan uw besluit. Uiteraard is EnergieNed bereid haar standpunten over het codewijzigingsvoorstel en de begeleidende brief van de gezamenlijke netbeheerders mondeling toe te lichten tijdens de hoorzitting op 28 januari 2010.

Hoogachtend,

mr. E.W.O. van Vliet
directeur

Bijlage